

روند قیمت‌ها

در هفته منتهی به ششم ماه اوت، قیمت تک‌محموله‌های ال‌ان‌جی در بازار گاز شمال شرق آسیا با ۴۰ سنت افزایش نسبت به گزارش هفته قبل به ۳/۰۱ دلار در میلیون بی‌تی‌یو افزایش یافت و در بازار گاز جنوب غرب اروپا، قیمت تک‌محموله‌ها ال‌ان‌جی با افزایش قابل ملاحظه ۹۵ سنت نسبت به هفته قبل به ۲/۷۵ دلار در هر میلیون بی‌تی‌یو افزایش یافت. کاهش صادرات گاز کشورهای روسیه و نروژ به دلیل تعمیرات دوره‌ای و افزایش دمای هوا در هفته‌های آتی در کشورهای منطقه شمال شرق آسیا و اغلب کشورهای مهم مصرف‌کننده در منطقه اروپا منجر به افزایش قابل ملاحظه قیمت گاز در بازارهای اصلی اروپا و در نتیجه افزایش قیمت تک‌محموله‌ها در منطقه اروپا گردید و در نهایت سبب افزایش قیمت تک‌محموله‌ها در بازار شمال شرق آسیا شد. افزایش اخیر قیمت تک‌محموله‌ها برای تحویل در هر دو بازار برای ماه اکتبر بیشتر تحت تاثیر افزایش قابل ملاحظه دما بوده است و انتظار می‌رود دمای هوا در کشورهای ژاپن، انگلستان و اسپانیا با دمای بیش از حد معمول در هفته‌های آتی مواجه شوند. این امر باعث ورود تقاضاهای جدید خریداران ژاپنی برای تحویل در ماه اکتبر شد. علاوه بر این بازار شمال شرق آسیا شاهد ورود تقاضاهای جدید از سوی کشورهای کره جنوبی و هند برای خرید تک‌محموله‌ها و تحویل در ماه اکتبر بود که از عوامل مهم افزایش قیمت تک‌محموله‌ها برای تحویل در ماه اکتبر بوده است. در عین حال انتظار می‌رود قیمت تک‌محموله‌ها در بازار گاز شمال شرق آسیا تحت تاثیر افزایش قیمت گاز در بازارهای اصلی اروپا افزایش یابد.

در بازار گاز جنوب غرب اروپا، پیش‌بینی افزایش دمای هوا به ویژه در شبه جزیره ایبریا و افزایش مصرف گاز

در بخش نیروگاهی در ماه اکتبر مهمترین عامل افزایش قیمت تک‌محموله‌ها در این منطقه بوده است. بر اساس گزارش موسسه آرگوس در پایان هفته منتهی به ششم ماه اوت قیمت تک‌محموله‌ها برای تحویل در ماه سپتامبر برای بازار شمال شرق آسیا ۳ دلار در هر میلیون بی‌تی‌یو و برای بازار جنوب غرب اروپا ۲/۷ دلار در هر میلیون بی‌تی‌یو برآورد شده است.

افزایش واردات ال ان جی چین

با کنترل شیوع ویروس کرونا در چین و لغو محدودیت‌های قرنطینه، واردات ال ان جی این کشور رو به افزایش نهاده است. در عین حال تنزل قیمت تک‌محموله‌های ال ان جی، تاثیر مهمی بر افزایش واردات داشته است. چین همواره به دنبال بهینه‌سازی میزان واردات ال ان جی با در نظر گرفتن قیمت‌ها در قراردادهای بلندمدت و تک‌محمول‌ها با توجه به قیمت‌های داخلی و منطقه‌ای می‌باشد. طبق آمار منتشر شده گمرک چین، واردات ال ان جی این کشور در ماه مه سال جاری با ۱۸ درصد افزایش نسبت به زمان مشابه سال قبل به ۵/۲۳ میلیون تن رسید. همچنین واردات ال ان جی چین طی ماه‌های آوریل و مارس به ۵/۱ و ۴/۲ میلیون تن رسید که نسبت به زمان مشابه سال قبل به ترتیب به میزان ۱۲/۲ و ۳/۴ درصد افزایش یافته است. در عین حال طی دو ماه ژانویه و فوریه نیز واردات ال ان جی چین ۱۱/۱ میلیون تن بوده که ۱/۸ درصد بیشتر از سال قبل می‌باشد. میزان واردات ال ان جی ژاپن و چین که بزرگ‌ترین واردکنندگان ال ان جی جهان می‌باشند در جدول ذیل نشان داده شده است. همانطور که ملاحظه می‌شود، واردات چین در ماه مه امسال برای نخستین بار از ژاپن پیشی گرفت (۵/۲۳ در مقابل ۴/۵۸ میلیون تن)، اگرچه مجموع واردات ژاپن در ۶ ماه نخست سال جاری ۳۶/۷۷ و بیشتر از واردات چین طی این بازه زمانی یعنی ۳۱/۰۳ میلیون تن بوده است.

واردات ال ان جی چین و ژاپن در ۶ ماه ابتدای سال ۲۰۲۰ (میلیون تن)		
ژاپن	چین	
۷/۵۱	۶/۷۵	ژانویه
۷/۳۵	۴/۳۵	فوریه
۷/۲۰	۴/۲۰	مارس
۵/۱۳	۵/۱۰	آوریل
۴/۵۸	۵/۲۳	مه
۵	۵/۴۰	ژوئن
۳۶/۷۷	۳۱/۰۳	مجموع واردات
منبع: نشریه جهانی گاز		

در حالیکه واردات ال ان جی چین در شش ماه اول سال ۲۰۲۰ نسبت به زمان مشابه سال قبل تحت تاثیر کاهش قابل ملاحظه قیمت تک‌محموله‌های ال ان جی، افزایش یافته است، در مقابل واردات ال ان جی ژاپن به دلیل محدودیت‌های وضع شده به دلیل شیوع ویروس کرونا و تولید برق از منابع تجدیدپذیر کاهش یافته است. در عین حال چین به دلیل وجود بند

با کنترل شیوع ویروس کرونا و لغو محدودیت‌های قرنطینه، واردات ال ان جی چین افزایش یافته و در عین حال تنزل قیمت تک‌محموله‌های ال ان جی، تاثیر مهمی بر افزایش واردات داشته است.

چین همواره به دنبال بهینه‌سازی میزان واردات ال ان جی با در نظر گرفتن قیمت‌ها در قراردادهای بلندمدت و تک‌محموله‌ای و با توجه به قیمت‌های داخلی و منطقه‌ای می‌باشد.

چین به دلیل وجود بند حداقل میزان برداشت تعیین شده در قراردادهای بلندمدت خرید ال ان جی و واردات از طریق خط لوله، در خرید تک‌محموله‌ها از بازار با محدودیت‌هایی مواجه است.

حداقل میزان برداشت تعیین شده در قراردادهای بلندمدت خرید ال‌ان‌جی و واردات از طریق خط لوله، در خرید تک-محموله‌ها از بازار با محدودیت‌هایی مواجه است. اگرچه گزینه‌هایی از قبیل تعویق تحویل، فروش مجدد^۱ و مبادله ال‌ان‌جی (سوآپ) در این زمینه کمک‌کننده می‌باشد اما این شیوه‌ها با مشکلات عملیاتی همراه هستند. از سوی دیگر، چین به منظور کاهش وابستگی به گاز واردات گاز، گاز تولید داخل را در اولویت قرار داده است. با این وجود، آمار گمرک چین نشان می‌دهد این کشور در بهره‌برداری از قیمت‌های پایین تک‌محموله‌ها ال‌ان‌جی عملکرد مناسبی داشته است. متوسط قیمت ال‌ان‌جی وارداتی چین در ماه مه ۶/۹۰ دلار در هر میلیون بی‌تی‌یو بوده است که نسبت به سال گذشته ۱۹ درصد پایین‌تر بوده است. در ماه مه متوسط قیمت تک‌محموله‌های وارداتی چین از برونی، آنگولا و گینه استوایی به ترتیب ۳/۶۰، ۲/۳۷ و ۲/۴۸ دلار در هر میلیون بی‌تی‌یو بوده است. این در حالی است که طبق ارزیابی نشریه جهانی گاز، متوسط قیمت تک‌محموله ال‌ان‌جی برای تحویل در ماه مه در بازار شمال شرق آسیا ۱/۸۵ الی ۳/۵۰ دلار برآورد شده است. در عین حال تنزل قیمت ال‌ان‌جی ناشی از کاهش قیمت نفت نیز می‌باشد. در بیشتر قراردادهای بلندمدت ال‌ان‌جی، تأثیر قیمت نفت بر روی قیمت ال‌ان‌جی با سه الی شش ماه تأخیر ظاهر می‌گردد. از سوی دیگر، در ژاپن و کره جنوبی متوسط قیمت ال‌ان‌جی در ماه مه بیشتر از چین بوده است که نشان می‌دهد ژاپن از این فرصت یعنی قیمت‌های پایین ال‌ان‌جی در بازار آزاد کمتر بهره‌مند شده است. به طوری که قیمت متوسط ال‌ان‌جی در ژاپن مشابه سال قبل و معادل ۹/۴۱ دلار و در کره جنوبی با ۳/۳ درصد کاهش نسب به سال گذشته، ۸/۹۸ دلار به ازای هر میلیون بی‌تی‌یو گزارش شده است. مؤسسه "رایستاد انرژی" معتقد است که واردات ال‌ان‌جی چین در سال ۲۰۲۰ به ۸۰/۱ میلیون تن در سال خواهد رسید و از واردات ژاپن به میزان ۷۴/۳ میلیون تن در همان سال پیشی خواهد گرفت.

مؤسسه "رایستاد انرژی" معتقد است که واردات ال‌ان‌جی چین در سال ۲۰۲۰ به ۸۰/۱ میلیون تن در سال خواهد رسید و از واردات به میزان ۷۴/۳ میلیون تن پیشی خواهد گرفت.

قیمت جهانی گاز در سال ۲۰۱۹

طبق اعلام اتحادیه بین‌المللی گاز ("آی‌جی‌یو")، قیمت گاز طبیعی در سال ۲۰۱۹ به کمترین میزان خود از سال ۲۰۱۶ و به ۳/۸۸ دلار در هر میلیون بی‌تی‌یو تنزل یافت. این کاهش تا حد زیادی ناشی از افزایش عرضه گاز طبیعی در جهان است که منجر به افت قیمت گاز در بازار تک‌محموله‌ها گردید. همچنین این گزارش نشان می‌دهد که شیوه قیمت‌گذاری گاز در حال انتقال به شیوه قیمت‌گذاری مبتنی بر گاز (به جای نفت) در حال تغییر است. طبق گزارش این اتحادیه بالاترین قیمت فروش گاز مربوط به کشورهای مهم واردکننده ال‌ان‌جی جهان شامل تایوان (۱۲ دلار)، کره جنوبی و ژاپن (۱۰ دلار)، سنگاپور و برزیل و چین (۸ دلار) می‌باشد. در آمریکا قیمت گاز ۲/۵ دلار بوده است. در ایران، روسیه، ازبکستان، کانادا، عربستان سعودی، قطر، قزاقستان و الجزایر قیمت گاز کمتر از ۲ دلار به ازای هر میلیون بی‌تی‌یو و در کشورهای ونزوئلا و ترکمنستان، قیمت گاز حتی از هزینه تولید و انتقال آن نیز کمتر و نزدیک به صفر بوده است.

طبق اعلام اتحادیه بین‌المللی گاز ("آی‌جی‌یو")، قیمت گاز طبیعی در سال ۲۰۱۹ به کمترین میزان خود از سال ۲۰۱۶ و به ۳/۸۸ دلار در هر میلیون بی‌تی‌یو تنزل یافت.

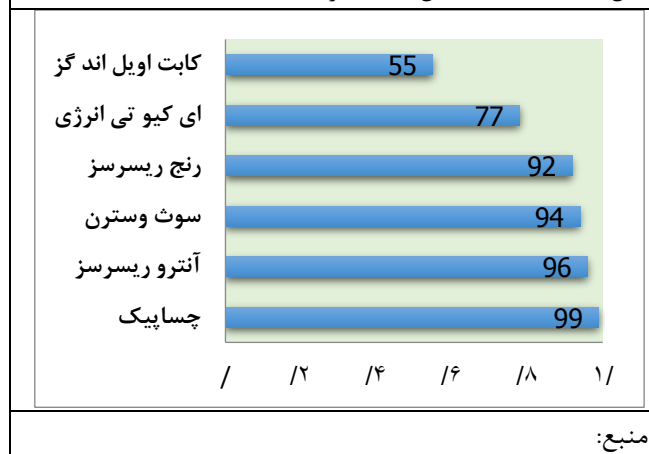
تغییر شیوه قیمت‌گذاری گاز از شیوه سنتی قیمت‌گذاری مبتنی بر گاز به جای نفت از مهم‌ترین تحولات بازار جهانی گاز

در سال گذشته بوده و ۴۱ درصد واردات ال ان جی بر مبنای قیمت گذاری گاز با گاز بوده است. این در حالی است که در سال ۲۰۱۶ تنها ۲۶ درصد تجارت گاز بر این مبنا تجارت شده است و در حال حاضر بسیاری از خریداران گاز در اروپا در حال مذاکره برای تجدیدنظر در قراردادهای خرید و فروش بلندمدت گاز مبتنی بر قیمت‌های وابسته به نفت می‌باشند. در سال گذشته چین بزرگ‌ترین وارد کننده تک‌محموله‌های ال ان جی بوده است و کشورهای ژاپن، هند، اسپانیا، کره جنوبی، ایتالیا، فرانسه و ترکیه در رتبه‌های بعدی قرار داشته‌اند. این هشت کشور در مجموع ۸۳ درصد تجارت ال ان جی در بازار آزاد را به خود اختصاص دادند که ۳۱/۳ درصد کل تجارت ال ان جی در دنیا است.

سقوط سهام شرکت‌های نفت و گاز شیل آمریکا

در سال ۲۰۲۰، ارزش سهام بزرگترین تولیدکنندگان گاز شیل آمریکا با افت شدیدی مواجه شده است، به گونه‌ای که شرکت «چسپایک انرژی^۲»، نخستین شرکت فعال در زمینه گاز شیل آمریکا، اعلام ورشکستگی و از دادگاه درخواست حمایت در مقابل وام‌دهندگان نموده است. به واسطه تلاش‌های این شرکت بود که آمریکا به برتری جهانی در بخش استخراج نفت و گاز رسید. با سقوط قیمت‌های نفت در ۳ ماهه نخست امسال، این شرکت به ضرر خالص ۸/۳ میلیارد دلاری رسید و اعلام کرد که بدهی‌های بلندمدت آن ۹/۵ میلیارد دلار شده است در حالی که تنها ۸۲ میلیون دلار نقدینگی دارد. در نمودار زیر میزان افت سهام شرکت‌های برتر تولیدکننده گاز شیل در آمریکا نسبت به سال ۲۰۱۴ نشان داده شده است.

مقایسه کاهش ارزش سهام مهم‌ترین شرکت‌های نفت و گاز آمریکا در سال ۲۰۲۰ نسبت به سال ۲۰۱۴ (درصد)

تغییر شیوه قیمت گذاری گاز از شیوه سنتی قیمت-گذاری مبتنی بر گاز به-جای نفت از مهم‌ترین تحولات بازار جهانی گاز در سال گذشته بوده و ۴۱ درصد واردات ال ان جی بر مبنای قیمت گذاری گاز با گاز بوده است.

با سقوط قیمت‌های نفت در ۳ ماهه نخست امسال، شرکت چسپایک انرژی نخستین شرکت فعال آمریکا در زمینه گاز شیل به ضرر خالص ۸/۳ میلیارد دلاری رسید و اعلام نموده است که بدهی‌های بلندمدت آن ۹/۵ میلیارد دلار شده است.

² Chesapeake Energy

همانطور که در نمودار فوق نشان داده شده است، شرکت‌های پیشرو در صنعت گاز شیل آمریکا شامل «چسپایک انرژی»، «آنترو ریسرسز^۳»، «سوئوسترن^۴»، «رنج ریسرسز^۵»، «ای کیوتی^۶» و «کابت اوپل اندگزل^۷» به ترتیب ۹۹، ۹۶، ۹۴، ۹۲، ۷۸ و ۵۵ درصد از ارزش سهام خود را نسبت به سال ۲۰۱۴ از دست داده‌اند. این در حالی است که مجموع میزان تولید گاز شیل این شش شرکت از ۲۸۰ میلیون مترمکعب در روز به ۵۴۰ میلیون مترمکعب در روز رسیده است.

کاهش صادرات ال ان جی آمریکا

شیوع ویروس کرونا و زمستان معتدل باعث کاهش چشمگیر تقاضا برای گاز طبیعی و پرشدن مخازن ذخیره‌سازی در اغلب کشورهای مصرف کننده شده است. این موضوع باعث شده است تا خریداران، نسبت به لغو محموله‌های ال ان جی آمریکا در ماه‌های متوالی اقدام نمایند. بر اساس گزارش موسسه رویترز، میزان محموله‌های ال ان جی لغو شده آمریکا در ماه سپتامبر امسال، ۱۵ الی ۲۶ محموله برآورد شد است که با توجه به لغو ۴۵ محموله در هر یک از ماه‌های ژوئیه و آگوست، نشان دهنده روند کاهشی نرخ لغو محموله‌ها است. دلیل لغو محموله‌های سپتامبر، قیمت پایین گاز در اروپا و پرشدن مخازن ذخیره‌سازی بوده است. طبق اعلام اداره اطلاعات انرژی آمریکا، مازاد عرضه و کاهش بی سابقه قیمت گاز در دنیا از یک سو و کاهش تقاضا به دلیل شیوع ویروس کرونا و تعطیلی کسب و کارها از سوی دیگر، باعث شده تا میزان صادرات ال ان جی آمریکا با بیش از ۵۰ درصد کاهش، از ۲۳۰ به ۹۰ میلیون مترمکعب در روز تنزل یابد. لغو محموله‌ها و عدم امکان ذخیره سازی آمریکا موجب افت بیشتر قیمت گاز در هنری هاب شده و انتظار می‌رود در ماه اکتبر نیز خریداران تعدادی از سفارشات خرید گاز از آمریکا را لغو نمایند.

احتمال افزایش خرید گاز هند در ماه‌های آتی

با وجود افزایش مبتلایان ویروس کرونا در هند و نگرانی‌ها از شیوع موج دوم این بیماری، شرکت "جی اس پی سی" که شرکتی دولتی در این کشور است قصد دارد تا محموله‌های جدید ال ان جی را برای سر رسید ماه‌های اوت و اکتبر با برگزاری مناقصه خریداری کند. در این رابطه دو محموله توسط شرکت‌های "پترونات" و "هژیرا" به میزان ۱۷/۵ و ۵ میلیون تن در سال، در این مناقصه پیشنهاد خواهند شد. لازم به ذکر است که بر اساس اعلام مقامات هندی مدت زمان این مناقصه تا پایان ۳۰ ژوئیه تعیین شده است. برخی کارشناسان افزایش خرید محموله‌های ال ان جی توسط هند را نشانه‌هایی از شروع بازگشت اقتصاد این کشور به شرایط عادی تلقی کردند. اما با توجه به جمعیت بالای این کشور و احتمال شیوع مجدد بیماری در ماه‌های آتی برخی دیگر از کارشناسان معتقدند که هنوز برای نتیجه‌گیری در خصوص پیش‌بینی افزایش تقاضای گاز در هند زود است و این امکان وجود دارد که در ماه‌های آتی فعالیت اقتصادی در این کشور کمتر گردد.

با افزایش عرضه جهانی ال ان جی و کاهش قیمت آن، ترکیه مایل است میزان واردات گاز طبیعی را از طریق خط لوله و واردات گاز تحت قراردادهای بلندمدت را کاهش داده و به جای آن واردات تک-محموله‌های ال ان جی را افزایش دهد.

با توجه به جمعیت هند و احتمال شیوع مجدد بیماری در ماه‌های آینده، این امکان وجود دارد که در ماه‌های آتی فعالیت اقتصادی در این کشور کاهش یافته و منجر به کاهش مجدد تقاضای انرژی شود.

³ Antero Resources

⁴ Southwestern

⁵ Range Resources

⁶ EQT

⁷ Cabot Oil & Gas

و به دنبال آن تقاضای انرژی کاهش یابد.

افزایش ظرفیت ذخیره‌سازی گاز در کره جنوبی

با توجه به کاهش قیمت‌های گاز و افزایش مزیت نسبی استفاده از این منبع انرژی در مقایسه با سایر منابع و همچنین مزیت نسبی گاز در مقایسه با سایر منابع سوخت فسیلی از لحاظ زیست محیطی، بسیاری از کشورهای واردکننده انرژی سعی در گسترش زیرساخت‌های واردات محموله‌های ال ان جی دارند. در این رابطه کره جنوبی به عنوان یکی از مهمترین واردکنندگان محموله ال ان جی قصد دارد ظرفیت پایانه‌های وارداتی ال ان جی "دانجین" را از ۸۰۰ هزار متر مکعب به ۱/۰۸ میلیون متر مکعب برساند. لازم به ذکر است که شرکت "کوگس" کره جنوبی متولی انجام این پروژه خواهد بود. بر اساس برنامه اولیه اعلام شده از سوی این شرکت انتظار می‌رود این پروژه تا پایان سال ۲۰۲۵ به طور کامل به بهره‌برداری برسد و این در حالی است که فاز اولیه این پروژه در ماه نوامبر به بهره‌برداری خواهد رسید.

ارسال اولین محموله ال ان جی یامال روسیه به ژاپن

بهره‌برداری از مجتمع یامال روسیه منجر به توسعه صادرات محموله‌های ال ان جی روسیه از سوی دریای شمال شده است. در این رابطه اولین محموله ارسالی روسیه به ژاپن از طریق این مجتمع انجام گردید. علاوه بر این براساس اعلام مقامات روسی و ژاپنی انتظار می‌رود صادرات گاز روسیه به این کشور در ماه‌های آتی نیز افزایش یابد. برخی کارشناسان معتقد هستند که با توجه به سیاست‌های اتخاذ شده ژاپن در حوزه انرژی مبنی بر کاهش استفاده از سوخت‌های فسیلی به منظور کاهش آلودگی هوا، به نظر می‌رسد سهم گاز به عنوان سوخت فسیلی با آلاینده‌گی بسیار پایین در سبد انرژی ژاپن در آینده بالا رود و این بازار یکی از مقاصد مهم کشورهای صادره کننده گاز باشد.

کره جنوبی قصد دارد تا سال ۲۰۲۵ ظرفیت پایانه‌های وارداتی ال ان جی "دانجین" را از ۸۰۰ هزار متر مکعب به ۱/۰۸ میلیون متر مکعب افزایش دهد.

انتظار می‌رود با توجه به سیاست‌های انرژی ژاپن برای کاهش استفاده از سوخت‌های فسیلی سهم گاز به عنوان سوخت فسیلی با آلاینده‌گی بسیار پایین در سبد انرژی ژاپن در آینده افزایش خواهد یابد.

آدرس اینترنتی نشریه

www.opec.mop.ir

مدیریت کل امور اوپک

و روابط با مجامع انرژی